

VDM en Dordrechts Museum: 175 jaar kunst voor de stad, deel 2

Als eigenaar en als beheerder van een groeiende collectie had de Vereniging Dordrechts Museum een bepalende invloed op de richting waarin het Museum zich ontwikkelde. Opeenvolgende besturen en vrijwilligers, altijd kunstliefhebbers en vaak ook zelf verzamelaars, lieten hun eigen voorkeuren doorklinken in de keuzes die zij maakten. In dit lentebericht zetten we enkelen van hen in het zonnetje.

De vorige keer noemden we al de eerste voorzitter, Jantzon van Erffrenten, die aan de Dordtse schilder Willem de Klerk de opdracht gaf een schilderij te maken dat het begin van de nieuwe verzameling zou worden. Zijn opvolger, Herman de Kat, speelde een belangrijke rol in het opbouwen van de relatie met Ary Scheffer. Diens schilderijen trokken in de 19e eeuw talrijke bezoekers naar Dordrecht en dankzij het fonds dat zijn naam draagt, kan VDM nog steeds jonge kunstenaars ondersteunen.

Een andere belangrijke erflater zou Leendert Dupper blijken. Rijk geworden in de suiker kon hij als verzamelaar naar hartenlust zijn liefde voor de kunst uitleven. Hij begon als lid van de Raad van Toezicht en trad later toe tot het bestuur van VDM. Zijn hele collectie moderne kunst schonk hij aan VDM, naast een flink bedrag bestemd voor het aankopen van kunstwerken. Daarmee versterkte hij de financiële basis van de Vereniging aanzienlijk. De 'oude' schilderijen uit Duppers collectie gingen via de Staat naar het Rijksmuseum in Amsterdam.

Hidde Nijland bestuurde VDM van 1907 tot 1915. Zijn kapitaal vergaarde hij in de houthandel. Het stelde hem in staat zijn huis in de Prinsenstraat van boven tot onder te vullen met kunst. Hij had een brede belangstelling en verzamelde naast moderne kunst ook kunstonijverheid (o.a. de goudleerkamer die nu in Huis Van Gijn te bewonderen is), Hindeloper en Zuid-Afrikaanse kunst. Zijn belangstelling oversteeg de grenzen van het Eiland van Dordrecht. Hij schonk het Dordrechts Museum enkele schilderijen, maar het grootste deel van zijn collectie verdween naar elders: naar Den Haag, naar het Kröller-Möller en het Hindeloper Museum en naar Pretoria in Zuid-Afrika.

Ook Hidde Nijlands opvolger, notaris W.H. van Bilderbeek, dacht ver buiten de grenzen van Dordrecht. Hij liet zijn huis Cronenburch aan de Wijnstraat met inhoud na aan de Staat, onder de bepaling dat zijn collectie in Dordrecht te bezichtigen zou blijven. Als Rijksmuseum Van Bilderbeek-Lamaison bracht de Staat na de dood van Van Bilderbeeks weduwe de verzameling onder bij het Dordrechts Museum. Het echtpaar schonk ook geld in de vorm van aandelen in de staatsschuld, met de rente waarvan schilderijen van erkende levende Hollandse Meesters moesten worden aangekocht.

Ook na deze groten uit de geschiedenis van VDM en Dordrechts Museum bleven leden van VDM het Museum en de kunst in de stad bevorderen met genereuze giften, groot of klein. We genieten er allemaal nog van mee. Het meest recent konden we aandacht besteden aan het legaat Roetie Dekkers. Enkelen stichtten een Fonds op Naam. Iedereen kan naar vermogen bijdragen. En bij de viering van het 175-jarig jubileum van VDM en het Museum, doet de Vereniging natuurlijk graag een beroep op al haar leden mee te werken aan de actie Houd de herder bij de Schapenkoppen, waarover meer elders in dit blad!